

Casier.

d'He Constantijns Huygens
van Zuylenhuyss.

N. 2173.

Drecht des 21°. meij 1679.

7

Huyghens.

Hier intrent gadi mijns calculateid die
gansch overtuert is, daemnael die allenech
niet ghet oogt is afgeraden.

Tie geb dichtkantels mijns gedachten lants
gaet so de fijne kleynhe vande Es Sennius
waer mede de fijne kleynhe duirkens
versus rys, & wel voornamentlyk al
mij gevraagde woudt, of ihs de dicht
vadz ghe waerde has sids, waer ox ihs
vele tijds antwoorden, datter duirkens is
water rys, die vele milionen kleynder
rys das Es Saut, & dat dicht duirkens
vadz ons ihs ghes ponec has bekendt,
dochter, inde werktijges van beweging
maclis versus rys, & dat dicht werck,
trijgs noch ws deel bestandt uyl ader
ons ghe vodfijl tot we drage, & Sennius
ons w beregt, & dat door dese vade
ghe waerde noch mocht doorgaen: & die
das soe rjende maclis wij de dicht van
ghe waerde 300 kleys stelle, dat ghe
voor ons onbegrijpelic is, & ihs
vertroncs noye mensch is konst 300
ver fal abandone, omme de dicht
van ghe waerde te komme aenschouw.

Tie sal ghe west stelle is proportio
vande duirkens ~~tegelyk~~ es Saut groot
voor so veel mijns gesigne de proportio
dicht van has ~~toedrager~~, alhuidt ghe
getal der duirkens ~~tegelyk~~ de groot
van die cubiq duijz.

Tie oordelt doorgaens dat bij aldus
3. au. 400 vande kleynhe duirkens moet
des andens laqes gescreke de lenghe
sondig beroyktes van ^{de ans van} Es Saut,
is nemt ghe maude ghe minst ghet
w wechs 300.

$$\begin{array}{r} 300 \\ 300 \\ \hline 90000 \\ 300 \\ \hline \end{array}$$

comte dan . 27000000. duirkens ~~tegelyk~~ fanws rys soe groot als es fanw

W

Lang wij stellic, dat zoodanige Sant 300
gewor, dat yo sandes is lenghs nietens des
anderen lags, de lenghs vas des dujus
sandes nietnader abs BC.

10. Sandes inde lenghs vas des dujus

10.

6400. Sandes is des quadraat dujus

90.

512000. Sandes is des cubiq dujus

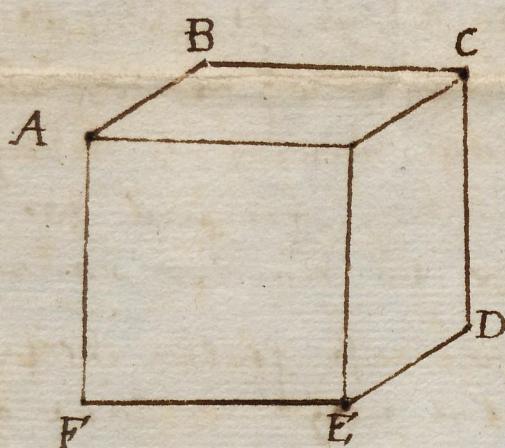
27000000. dikken die is groot vas des Sant nietnader

389400000000.

1024000

Comt 1392400000000. drikken is des ligamlijke dujus abs ABCDEF.

Dit getal van drikken is so groot dat
bij aldus ons so veel sandes gadel vas
zoodanig groots abs gude voorre is gesyjt
300 foondene. Daer inde houme lades
inder das goudrot is acht vas onse
goudene Sant schijfes, w weches,
afhuis des schaize Sant, dat is 144.
cubiq vaders voor des Sant schijfes
nader.

Ich geb mys gedachte noch wel
lang gaet, op de sder kleijne vath die
is ouss ligamlijke rys, is geootdelle dat de
peue inder das duijfene maet diender rys
das des gair vas ons goot, is daerous gude
de proportion vande sder kleijne vath
tegels de drikke vas ons ligamlijke gesyjt,
omme gude na de proportion vande vath
inde kleijne duijf die nu w fuisse. Ich
geb das drie, geracie w wens goudene
gair-breedt is lenghs vas des dujus niet
nader. Gebbende das des hopen linnen,
daer op de duijfene verdelle ware, is duijf
is yder weder is 10. deles, is somma des dujus
is 30 verdelle op des verdeling geb eke
gelige gair goudr vas mys faruylk, is dat
door des microscope gesyjt, is geootdelle
dat 20 gair-breedt $\frac{1}{30}$ vas des dujus nietnader
comt das 600 gair-breedt inde lenghs vas des
dujus. Ich geb voordes is 4 rouwe goudene
de drikke vas mys ligamlijke boed de goudr

I gvoordole get leue door ge antre gnomed
dat de diametere van myn liggaer is duijns
was.

Archimedes bewijst. gelijck als 14 tot 11. alsoo ge quadrante getal vandes
diametere in des ingone des Circulus

14 - 11 - is diametere van myn liggaer

$$\begin{array}{r} 64 \\ 11 \\ \hline 64 \\ 64 \\ \hline 704 \end{array}$$

704 $\sqrt{50^2 + 4^2}$ quadrante duijns voor myn liggaer dichter.

600. Gairbreedes inde lengte van des duijns.

33. Diametere vande leere kleijns vane is ons liggaer voor des
gairbreed gennemt, dat is de kleijns vane is ons liggaer
1000. moel duidere das des gair.

$$\begin{array}{r} 1000 \\ 1000 \\ \hline 1900 \\ 1900 \\ \hline 15990000 \\ 159200 \\ 19400 \\ \hline \end{array}$$

compt 196000000. kleijns vane dichter inde lengte van des duijns

50. quadrante duijns van liggaer dichter.

compt 19602000000. vates inde dichter van liggaer dat 50 quadrante duijns dichter is.

Sooy ont om inbuelis dat de kleijns vane is
de kleijns dichterent, is sedamige proportionet
gair liggaer staen, ons defensie leges de dichter
vans liggaer rys, is ons dat de gair kleijns vane
vande dichterent by de dichter van ons fant w
vergelijcken moet. Ge bovenstaende getal noch
vermenigvuldige wordt door 300. nademore
gehe boven is geseyt dat ons fant dry goudre
mark. dichter is dat des duijns.

$$19602000000 \frac{300}{}$$

Compt dat als my gair breede dichter is 15, ds vates inde kleijns dichterent rys 500060000000.

Is on dat dit getal 300 vermenigvuldigt groet is, de
omnogelyke is by ons gedachten 45 proportionalitate
van w begrijpen heb icto goed gedachte de groots Circul
vander aerdhooch is gair breede is verdiel.

5400. myns voerde lengtes vande groots Circul op des aerdhooch.

2000. roedes voor yder myn.

compt 10000000. roedes voor des groots Circul.

12. roedes voor des roedes.

$$\begin{array}{r} 21600000 \\ 10000000 \\ \hline \end{array}$$

compt 129600000. roedes voor des groots Circul lengte.

12. duijns is ons volle.

$$\begin{array}{r} 259200000 \\ 129600000 \\ \hline \end{array}$$

compt 1555200000. duijns voor des groots Circul

600. Gairbreedes is ons duijns.

compt 933120000000. Gairbreedes voor des groots Circul vande aerdhooch.

Dit getal vande gair-brug, dat des groots
circul vandes aerdhooch langt is, nocht niet
genoeg explicere, is sal gelovenstaende noch
niet mytbrongt, dat der vals inde kleynen
dienst (also wij die stelhs als boos geseyt is)
gebbes, teges de dichts van es fane. Is —
Somina das

gelijck der lengte^{was} was des gairbrugs, staer.

Cor des lenghs van 5400. myls.

Oftu staer, is vande kleynste vatis, die inde kleynste dienst rijs.

Cor des dienst was es fane (waer was de 10 Sandes inwend den
anderen leggende, des lenghs was des dienst mytmaet.)

Mijnheer, ghe geft ghy das des wonderghede,
was proportie, die ich mij inde verborg
genghede vande natuure voorstel; & ghe
mij blijke oock, dat al gel gheu wijs —
ontdecke gebbes noch seer geringe is.
bij het gheen is des groots schat der nature
nocht verborgt lage, & ghe kleys des deelen
was gel waer molus rijs, die na alle
apparentie noch is menigh w gelijck,
soodanige kleynen vatis passens. Ich
wil goeden dat ijk v.c.d.^{is} verlooch ghe
mels sal gebbes voldoen. afbrekende
blyve na presentacie was mys geringe
dienst, Mijnheer, v.c.d. onderdaing
vindende was gets. Antonij Leeuwenhoek.

Hug. 45